N°. 2598

DE TIJD.

NOORD-HOLLANDSCHE COURANT.

Dieu et mon droit.

Deze COURANT verschijnt te AMSTERDAM, Dagelijks, behalve des Zondags. Het abonnement voor 3 maanden is *f* 5.00; voor de buitensteden *f* 6.00; *franko* door het geheele Rijk.
Brieven, *Gelden*, enz. FRANKO te adresseeren aan het Bureau dezer COURANT.

DINSDAG 13 NOVEMBER.

AMSTERDAM, 12 November.

In het voorloopig verslag op de *wet van de middelen* was door velen in de Tweede Kamer het verlangen te kennen gegeven, dat de verhoogde opcenten op andere accijnsen dan het gedistilleerd mogten worden weggelaten. Zij waren van meening, dat die meerdere opcenten slechts dan mogten worden geheven, als zij tot aanvulling van het tekort, ontstaan uit de afschaffing van het gemaal op den accijns, onmisbaar waren. Zij konden nu die onmisbaarheid niet vinden, dewijl zij oordeelden, dat het tekort kon worden gedekt, als men van de begrooting van uitgaven twee posten liet wegvallen: den post namelijk voor amortizatie bestemd, en den post tot betaling van renten voor schatkist-billetten. De Regering heeft aan het verlangen der Kamer voldaan en de meerdere opcenten op de direkte en indirekte belastingen voor 't jaar 1856 ingetrokken en de *meerdere* opcenten voorgesteld te heffen als volgt: 12 opcenten op het buiten- en binnenlandsch gedistilleerd, 6 op den wijn-accijns en 6 op den waarborg der gouden en zilveren werken. De Regering heeft eene daarna gewijzigde voordragt van wet op de middelen voorgesteld.

De Regering is daartoe gebragt door de overweging, dat bij den druk der tijden elke vermeerdering van belasting zeer onwelkom moet zijn en zij in het belang der ingezetenen thans meer dan ooit verpligt is om geene verhooging van belasting te vergen, indien zulks niet onvermijdelijk wordt gevorderd. Deze beschouwing der Regering wordt niet weinig gesterkt als zij let op de gemeentebesturen, die dagelijks het gemaal hadden afgeschaft, en als plaatselijk middel van belasting plan hadden om de opcenten op het personeel en de grondbelasting te brengen op het maximum, haar bij de Gemeentewet toe te staan. In zoo verre stemt de zienswijze der Regering overeen met de aanmerkingen door velen in de sektiën der Kamer geuit. Maar omtrent het middel, om de begrooting te doen sluiten, kan de Regering niet treden in den weg door het verslag aangewezen. Zij meent toch geen vrijheid te hebben om die uitgetrokkene sommen voor amortizatie en voor de renten der schatkistbiljetten van de begrooting van uitgaven weg te laten; omdat zij door daartoe betrekkelijke wetten verpligt is beide posten op de begrooting te brengen. De Regering kan ook niet besluiten om daarvoor in Rekening te nemen saldo's van vorige jaren; omdat zij vreest dat dan de dienstjaren in elkander zullen loopen. Daarenboven gelooft zij dat voordeelige saldo's hoofdzakelijk tot schulddelging en werken van openbaar nut moeten worden aangewend, om eene duurzaam heilzaam blijvende werking te kunnen uitoefenen. Beide deze beschouwingen van de Regering hebben in onze oogen niet te veel wigt; een voornamer bezwaar is gelegen in het gevaar, waarop de Regering wijst, dat, door het in rekening nemen op de wet der middelen van voordeelige saldo's, men ligtelijk zou komen tot het afschaffen van belastingen, die men in ongunstiger omstandigheden niet gemakkelijk weer zou kunnen invoeren.

De Regering heeft daarom een anderen weg gezocht, om de meerdere opcenten niet te behoeven. Zij heeft tot delging der verpligte amortizatie aangewezen een gedeelte der sommen, jaarlijks vloeijende in het domein-fonds, ten bedrage van *f* 934,362.50. Er blijft dan nog een *deficit* van *f* 320,000; maar dat tekort wordt ruim gedekt door de besparing aan renten, die het gevolg zal zijn van de nabijzijnde amortizatie van nationale schuld.

De Regering heeft nog daarenboven inlichtingen gegeven omtrent de koloniale bijdragen, die in 1854 zeer voordeelig zijn geweest en nog voordeeliger beloven te zullen zijn voor het loopende jaar.

Het totaal der koloniale bijdragen over 1854 in de schatkist gestort beloopt *f* 20,444,140.97. Na aftrek van de renten, voor de koloniale schuld benoodigd ten bedrage van *f* 9,800,000, blijft er een batig slot van *f* 10,644,140.97. Dit batig slot overtreft het gewone cijfer van *f* 4,700,000 met *f* 5,944,140.97.

De opbrengst van het jaar 1855 zal nog meerder voordeelen afwerpen. De Regering berekent dat in de schatkist zal kunnen worden gestort de som van *f* 22,500,000. Na aftrek der renten voor de koloniale schuld bovengenoemd blijft er nog *f* 12,700,000, als vermoedelijk batig slot van het loopende jaar.

Het is een verblijdend berigt over den gunstigen toestand onzer finantiëele aangelegenheden. Er is daarin eene reden te meer, om niet over te gaan tot eene vermeerdering van opcenten, welke blijkt geheel onnoodig te zijn.

Men heeft alzoo in de laatste jaren een gewigtig resultaat verkregen, dat, als wij tien jaren teruggaan, door niemand is kunnen worden verwacht. Men late zich evenwel door het gunstig aanzien van den tegenwoordigen finantiëelen toestand niet verleiden tot onvoorzigtigheden. De toestand kan verkeeren. Men houde daarop het oog om niet plotseling en onvoorbereid verrast te worden door tegenspoeden, die thans wel niet kunnen worden voorzien, maar desniettemin toch vroeg of laat komen zullen!

De minister van Oorlog heeft in een uitvoerig betoog zich trachten te verdedigen tegen de beschuldiging, in het voorlopig verslag over zijne begrooting opgenomen, dat hij langs een omweg wil komen tot eene nationale begrooting van Oorlog van 12 millioen guldens, ook ten tijde van vollen en verzekerden vrede. Wij verklaren dat wij zijn betoog niet begrijpen, omdat wij niet overeen weten te brengen hetgeen hij op verschillende plaatsen zegt. Hij zegt herhaaldelijk, dat hij 12 millioen behoeft, om in de behoeften van een goed leger te kunnen voorzien. Men zou en moet dat opnemen, alsof hij van meening is, dat de gewone behoeften van ons leger 12 millioen vergen. Intusschen, hij vraagt geen twaalf millioen. Hij vraagt slechts ruim 11 millioen en 6 ton. En toch zegt hij op vele plaatsen, dat de behoeften dit jaar en nog meer het volgende jaar zijn *buitengewoon*, al ware 't maar alleen om den hoogen prijs van alle legerbehoeften, de levensmiddelen voor manschappen en paarden daaronder begrepen. Hoe is dat te rijmen? — Op eene andere plaats zegt hij, dat »de tegenwoordige minister, zoo lang de omstandigheden het toelieten en toen men zich eenen toestand van algemeenen vrede bijna onverstoorbaar voorstelde, het voetspoor van zijn voorganger gevolgd heeft: maar hoedanig is die *staat van zaken* veranderd." Hij was dus toen van meening dat elf millioen en 4 ton in tijd van verzekerden vrede genoegzaam waren. Maar hij is van meening veranderd, toen de omstandigheden in Europa stonden te veranderen, en de toestand van onverstoorbren algemeenen vrede zou overgaan tot een toestand van oorlog tusschen drie groote mogendheden. En toch is de begrooting van 1855 slechts voorgedragen niet als eene begrooting voor *buitengewone omstandigheden;* omdat zulke begrooting anders zou behooren te zijn. Ook dit weten wij niet goed te maken. De Regering verliest zich in haarkloverijen, die van de zijde van het departement van Oorlog minder dan van elk ander departement mogen worden verwacht. Misschien ligt de misvatting aan ons, en is deze welligt te wijten daaraan, dat de Regering zijne onderscheidingen niet juist genoeg weet uit te drukken.

Voor een ministerie van Oorlog zijn drieërlei toestanden in aanmerking te nemen:

1°. Een toestand van een algemeenen verzekerden vrede;

2°. een toestand van vrede, tusschen oorlogvoerende partijen;

3°. een toestand, die ons op het punt brengt om ten oorlog te gaan, en genoegzaam gelijk staat met een toestand van oorlog.

Het is blijkbaar dat wij niet verkeeren in het eerste, maar in het tweede geval, en dat daarom eene begrooting van 10 millioen en 4 ton niet voldoende meer is, daargelaten nog de hooge prijs van alle legerbehoeften. Mogten wij ooit komen tot het derde geval, dat wij ons hadden aan te gorden tot het afweren van een aanval, dan zou eene begrooting van 12 millioen in verre na niet voldoende zijn.

Als wij nu deze onderscheidingen toepassen op de voordragt van begrooting en daarbij letten op den duren tijd, dan is de voorgedragen begrooting eer te laag dan te hoog. En de minister geeft zulks te kennen, als hij mededeelt dan de aanbestedingen voor fourragiën niet weinig de som overtreffen, die daarvoor is uitgetrokken. Hij zal het verschil trachten te vinden door besparingen op andere posten zijner begrooting. Zulks getuigt van zijn goeden wil om te bezuinigen.

Maar als wij nu, wat hier in quaestie is, letten op de vraag of en in hoeverre deze begrooting buitengewoon is; dan moeten wij het antwoord schuldig blijven. De Regering ziet dezen toestand met betrekking tot het departement van Oorlog voor gewoon aan, en verklaart herhaaldelijk, dat voor een gewonen toestand 12 millioenen noodig zijn.

Intusschen is de toestand zeer buitengewoon, én om den hoogen prijs van alle legerbehoeften én om den toestand van Europa, die het noodig maakt ons leger zóó in te rigten, dat, als wij gevaar mogten loopen om hoe dan ook in den oorlog betrokken te worden, wij ons leger *onmiddellijk* op den voet van oorlog zouden kunnen brengen. Zal iemand kunnen beweren, dat de toestand op dit oogenblik is die hij was ten jare 1845? Is de verandering in den toestand onder elk opzigt niet groot? En hoe komt men er dan toe, om thans slechts elf millioen en 6 ton te vragen, als eene gewone begrooting van gewoone behoeften 12 millioen vordert?

Wij weten daarop geen antwoord. Maar in allen geval is dit voor ons zeker, dat om zulke tegenstrijdigheden de voorgedragene begrooting niet mag worden verworpen, dewijl zij tot het wezen der zaak niets afdoen, en de begrooting van uitgaven eer te laag dan te hoog is geraamd.

Vervolg en slot der door de ministers van Justitie, van Binnenlandsche Zaken, voor de Zaken der R. K. Eeredienst en die voor de Zaken der Hervormde Eeredienst gegeven inlichtingen op het adres van den kerkeraad der christelijk afgescheidene gemeente te Kockengen, betrekkelijk de stichting van een kerkgebouw aldaar.

Van toen af is het departement voor de Zaken der Roomsch-katholijke Eeredienst met de betrokken burgerlijke en kerkelijke autoriteiten aanhoudend in briefwisseling geweest, ten einde de uiteenloopende belangen der Roomsch-katholijke gemeenten Kockengen c. a. en van Teckop c. a. in overeenstemming te doen geraken, en alsoo in den zin der bovengemelde koninklijke beschikking eene voor alle belanghebbenden voldoende regeling te bevorderen.

Eerst in 1852 is dat doel bereikt in dier voege, dat de bestaande combinatie tusschen Teckop en Kockengen opgeheven werd, met bepaling dat de kerk en pastorij van Teckop naar Kamerik-Mijzijde zoude worden overgeplaatst en de inmiddels als zelfstandig herstelde en weder van een eigen pastoor voorziene roomsch-katholijke gemeente van Kockengen c. a. hare kerk en pastorij zoude vestigen op de daartoe in 1844 aangekochte en van toen af bestemd geblevene plaats.

Op het verzoek van den aartspriester en overeenkomstig het advies van 's Konings Kommissaris in de provincie Utrecht werd de Roomsch-katholijke gemeente van Kockengen, zoo als zij toen door het kerkelijk gezag was ingerigt, bij het Koninklijk besluit van den 17den Januarij 1853, n°. 34, erkend; daarbij nu werd onder andere overwogen, dat voorloopig een huis en aanhoorigheden tot noodkerk zijn ingerigt tot dat eene behoorlijke kerk en pastorij zullen kunnen worden tot stand gebragt en werd voorts bepaald: „dat het kerkbestuur zich tot het „Departement voor de Zaken der Roomsch-katholijke Eere„dienst zal wenden, met overlegging van de bouwkundige en „andere benoodigde stukken, ten einde gemagtigd te worden, „zoo tot stichting der kerk en pastorij als tot aanvaarding der „gebouwen en aanhoorigheden, thans tot noodkerk en pastoors„woning ingerigt."

Reeds op den 28sten December 1852 had de aartspriester aan Gedeputeerde Staten der provincie Utrecht plan en teekening der te doene vertimmering van de huizinge te Kockengen tot pastorij en kerk ingezonden, tengevolge waarvan dat collegie, op den 10den Januarij 1853, onder N°. 25, een provinciaal subsidie van *f* 1000 voor de volgens dat plan *achter die huizinge aan te bouwen kerk* toezeide, met bepaling dat het bestek dier werken insgelijks behoorde te worden overgelegd, ten einde op beide den hoofd-ingenieur van den waterstaat te kunnen hooren; waaraan het kerkbestuur voldeed bij de overmaking der stukken, welke volgens het hierboven vermelde Koninklijke besluit van den 17den Januarij 1853, N°. 34, moesten worden ingezonden.

Op het verzoek van het kerkbestuur „om gemagtigd te worden tot den aankoop voor eene som van *f* 6450, en tot aanvaarding van eene heerenhuizinge met tuin, koetshuis en stalling met woning, schuurtje en erf, staande en gelegen te Kockengen en bij het kadaster bekend, sektie B, N°. 138*a*, 139, 143 en 709, ten einde die gebouwen na verkregen magtiging te kunnen inrigten tot kerk en pastorij ten behoeve van

voorschreven gemeente," is bij besluit van den 11den Mei 1853:
1°. magtiging verleend tot den aankoop en de aanvaarding der boven omschreven perceelen;
2°. gratis-registratie der acte toegestaan.

Daar nu bereids vroeger de bouwkundige plans waren ingezonden en nu gaaf tot de aanvaarding der tot uitvoering derzelve vereischte goederen magtiging was gegeven, achtte het kerkbestuur deze zaak in zoo ver beëindigd.

Er bleef echter nog over de uitvoering van het werk en de geldelijke aangelegenheden, in verband met de Koninklijke beschikking van den 22 September 1844, n°. 42, te regelen. Dit geschiedde bij het Koninklijk besluit van den 24sten December 1853, n°. 95, waarbij een deel van het bij de beschikking van 1844 voor de kerkelijke behoeften van *Teckop* en *Kockengen* toegezegde rijks-subsidie aan laatstgenoemde gemeente werd toegekend; terwijl het andere deel van dat subsidie, bij Koninklijk besluit van den 5den September 1854, n°. 105, aan de eerstgemelde gemeente werd verleend, ten einde hare kerk en pastorij te *Kamerik-Mijzijde* te vestigen.

Bij het voormelde koninklijk besluit van den 24 December 1853, n°. 95, werd, in betrekking tot het bouwkundig gedeelte der zaak van Kockengen bepaald: „dat de kerk zal worden „gebouwd *overeenkomstig het overgelegde plan en bestek*, met „inachtneming der daarop gemaakte bedenkingen van den hoofd-„ingenieur van den waterstaat, en dat de werken in het open-„baar aanbesteed en uitgevoerd zullen worden, onder toezigt „van eenen, door Onzen voornoemden Commissaris (in de „provincie Utrecht) aan te wijzen beambte van den waterstaat."

Aan deze bepaling is door het kerkbestuur der roomsch-katholijke gemeente te Kockengen voldaan.

De kerk is, zoo als daartoe het voornemen reeds oorspronkelijk bestond, in den tuin, achter de pastorij en onmiddellijk met hare achtergevels verbonden, onder toezigt van den daartoe aangewezen beambte van den waterstaat, overeenkomstig het goedgekeurde bestek aangebouwd, zonder dat, na gedaan onderzoek, eenige afwijking van de reeds voor 11 Mei 1853 ingezonden bouwkundige stukken is kunnen ontdekt worden.

Dit alles getuigt, naar het inzien der ondergeteekenden, dat hier geene sprake kon zijn van de door de adressanten aan de roomsch-katholijke gemeente te laste gelegde „eigen-„dunkelijke en willekeurige handelingen", maar alleen van een geschil over de vraag, of art. 7 der wet van 10 Sept. 1853 toepasselijk was op den toestand, waarin de roomsch-katholijke gemeente op het tijdstip van de invoering dier wet verkeerde.

De bewering van de adressanten: „dat het kerkgebouw der „Roomsch-katholijke gemeente eigendunkelijk is daargesteld „*op eene* ANDERE *plaats* dan waartoe magtiging verleend was „bij Koninklijk besluit van den 11den Mei 1853, N°. 62," is minstens zeer gewaagd.

Immers, dat besluit beslist niets omtrent de plaats van vestiging; dit konde ook in den zin der wet van 1853 vóór hare invoering geene plaats hebben, maar het gaf magtiging tot aanvaarding van het geheele perceel, ook van den tuin, en zulks met het oog op reeds bestaande en bekende bouwkundige plannen.

De adressanten schijnen zich te willen beroepen op het verzoek der Roomsch-katholijke gemeente, waarop het besluit van 11 Mei 1853 is gevallen en waarin het doel der aanvaarding van huis met tuin, koetshuis, stalling met woning, schuurtje en erf aldus wordt aangewezen: „ten einde die gebouwen na verkregen magtiging te kunnen inrigten tot kerk en pastorij."

Nu beweren de adressanten dat de magtiging, waardoor zij verstaan die tot bouwing der kerk, op den voet van dat verzoek is verleend, en dat dus, naar het besluit van 11 Mei, alleen de gebouwen, maar niet de tuin in eene kerk mogten worden veranderd.

Moest *dus* de zaak worden opgevat, zij zoude onmiddellijk in het voordeel der Roomsch-katholijke gemeente worden beslist, want bij het verzoek tot aanvaarding komt de tuin slechts als een aanhangsel van het huis voor en leest men: „eene heerenhuizinge *met* tuin, koetshuis en stalling *met* woning, schuurtje en erf"; en als daar nu verder wordt gesproken om: „die gebouwen tot kerk en pastorij in te rigten", dan worden daaronder verstaan de annexen van dien, als de tuin, die als aan het huis verbonden is vermeld, en de woning, schuurtje en erf, welke als aan koetshuis en stalling verbonden zijn opgegeven.

Maar de reden van twijfel is elders gelegen. Het besluit geeft wel magtiging tot aanvaarding van het geheele perceel, maar zwijgt in het dispositief omtrent het doel.

Mag nu bij de bekendheid van den Koning met het altijd vooropgestelde doel om van het heerenhuis eene pastorij te maken en in den tuin eene kerk te bouwen, en met Zijne bekendheid met de bouwkundige plannen, uit de magtiging des Konings tot aanvaarding worden afgeleid, dat hier de zaak zoo ver was gevorderd dat het regt tot stichting eener kerk aldaar was boven bedenking gesteld, zoo dat na de invoering der wet van 10 September 1853 eene toepassing van art. 7 niet meer konde te pas komen?

De adressanten schijnen die vraag zelven bedenkelijk te hebben geacht en doen het voorkomen als of de Roomsch-katholijke gemeente, door zich niet te bepalen bij de herschepping der noodkerk in eene betere kerk, van haar primitief plan was afgegaan en daardoor onder het bereik der wet van September 1853 was gekomen. Wat is hiervan?

De *tijdelijke noodkerk*, die nauwelijks eene oppervlakte van 100 vierkante ellen besloeg en aan de straatzijde 25 ellen van de pastorij verwijderd was, kon niet tot eene bekwame kerk verbouwd worden. Zij is daartoe dan ook nimmer in aanmerking gebragt, maar steeds heeft het voornemen bestaan om de kerk op het terrein te bouwen, hetwelk in al de sedert 1843 te dier zake uitgebragte rapporten van de geraadpleegde autoriteiten was aangewezen.

Behalve uit de in December 1852 aan Gedeputeerde Staten ingediende teekeningen der te bouwen kerk blijkt ook uit het, voor de Koninklijke magtiging van 11 Mei 1853 door het kerkbestuur opgezonden bestek, waar dat gebouw zoude worden opgerigt. Art. 1 der speciale bepalingen van dat stuk geeft daaromtrent de volgende aanwijzing: „De bestaande gevels VAN HET WOONHUIS WELKE DE ALTAARGEVEL ZAL WORDEN, zullen naar het beloop der KERKKAP verhoogd of opgetrokken moeten worden."

Al deze omstandigheden pleiten niet voor de juistheid der door de adressanten gevoerde bewering: „dat de Roomsch-„katholijke gemeente, door de willekeurige verandering van „haar bouwplan, aan de bepalingen van art. 7 der wet van „10 September 1853, werd onderworpen."

Gedeputeerde Staten van Utrecht, wier tusschenkomst door de adressanten werd ingeroepen, hebben hun, bij resolutie van den 16 Februarij 1854, na gedaan onderzoek, uit aanmerking: „dat art. 7 der gemelde wet in dezen niet van toepassing kan „zijn, zonder daaraan eene achteruitwerkende kracht te geven", geantwoord „dat er geene termen bestaan om aan hun verzoek „gevolg te geven."

„Het Roomsch-Katholieke kerkbestuur, bekend geworden met de bezwaren, die van wege de adressanten tegen hunnen voorgenomen kerkbouw werden aangevoerd, wendde zich tot Gedeputeerde Staten, ten einde te vernemen, of die kerkbouw al dan niet geoorloofd was.

Hierop antwoordden Gedeputeerde Staten, bij missive van den 7den Maart 1854, n°. 22, in substantie: „*dat, aange-„zien de magtiging tot den opbouw der kerk op het daarvoor „aangekocht terrein moet geacht worden gegeven te zijn vóór „het in werking treden der wet van* 10 *September* 1854, *die „wet dus ten deze niet van toepassing is*"

Na deze beschikking werd het werk, onder het bij Koninklijk besluit van den 2 sten December 1854 verordeed toezigt, overeenkomstig het door den hoofdingenieur van den waterstaat goedgekeurde plan en bestek, aangevangen, voortgezet en voltooid.

Toen de adressanten zich bij hun verzoek van 13 April 1854 tot den Koning wendden, was de hoofdgrond van hun bezwaar: opbouw der Roomsch-katholijke kerk op eene andere plaats dan die aanvankelijk daarvoor bestemd en aangewezen was en daaruit gevreesde hinder in hunne godsdienstoefening.

Bij den beweerden *eigendunkelijken opbouw* behoeft hier, na al het voorafgaande, niet meer te worden stilgestaan, daar de Kamer gereedelijk zal inzien, waarom de Regering in dien grond van der adressanten bezwaar, geene aanleiding kon vinden tot het doen sluiten eener kerk onder het oog en met toestemming van het openbaar gezag opgetrokken.

Ten aanzien van den door de adressanten gevreesden hinder, achtte de Regering het in ieder geval billijk, dat daarin wierd te gemoet gekomen en dat de Christelijke afgescheiden gemeente, al mogt ook van eenige werkelijke stoornis in hare godsdienstoefeningen voor alsnog niet blijken, daartegen ook voor het vervolg wierd gewaarborgd.

De pogingen tot dat doel door de Regering aangewend, en waardoor zij noodwendig met de belanghebbenden in aanraking en overleg moest komen, waren van tweederlei aard.

Vooraf werd beproefd, om met den kerkeraad der requestrerende gemeente een minnelijk vergelijk te doen treffen, waardoor alle mogelijke hinder zou worden voorgekomen.

Volgens het relaas van den daartoe op 2 Februarij 1855 werkzaam geweest zijnde ambtenaar werden deze voorstellen afgewezen.

Na het mislukken van die poging heeft de Regering gemeend zich tot den pastoor der Roomsch-Katholieke gemeente te moeten wenden, ten einde ook aan dien kant genegenheid te zoeken tot medewerking ter opruiming van de opgeworpen bezwaren.

Ofschoon men aan die zijde beweerde zich aan geene miskenning, veel minder aan eene opzettelijke overtreding der wet schuldig te kennen, mogt het echter der Regering gelukken om, ter voorkoming ook van de minst mogelijke stoornis, eene schikking op vasten voet te treffen.

Daarop zijn de maatregelen in het koninklijk besluit van den 6 Mei 1855, n°. 52, omschreven gegrond.

Uit de nadere adressen, zoowel aan den Koning als aan de Tweede Kamer ingezonden, blijkt het echter dat het doel van den requestrerenden kerkeraad eene verdere strekking heeft dan tegen hinder gevrijwaard te zijn, en dat bepaaldelijk de sluiting der nieuw opgebouwde Roomsch-Katholieke kerk als een regt wordt geëischt.

Nadat der Regering kennis genomen had van alles wat den beklaagden kerkbouw was voorafgegaan, was zij van gevoelen dat aan eene toepassing van het 3de lid van art. 7 der wet van 10 September 1853 niet kan worden gedacht.

Tweederlei grond steunde dat gevoelen. Billijkerwijze vooreerst moest, in de gegevene omstandigheden, uit de magtiging tot aankoop van het geheele perceel, van den aanvang af tot pastorij en kerk bestemd, worden afgeleid, dat vóór 10 September 1853 het regt was verkregen om aldaar eene kerk te stichten.

Maar ten andere, zoo al de toepasselijkheid der wet van 10 September 1853 op het onderhavig geval kon worden aangenomen, dan zoude de handhaving der openbare orde al zeer kennelijk het naburig bestaan der beide kerken hebben moeten verbieden, om hetzelve niet te gedoogen en de sluiting eener kerk, zoo ontstaan en opgebouwd, te doen bevelen. In de gegeven omstandigheden zouden hierdoor zeer zeker alle regelen van administratieve billijkheid en regtvaardigheid zijn voorbijgezien.

De kerk was met voorkennis en medeweten van al de betrokken autoriteiten opgebouwd; het roomsch katholijk kerkbestuur voltrok den bouw in de stelligste en meest goedtrouwige meening, bevestigd door Gedeputeerde Staten, dat geen ander of nader verlof behoefde, dan hetwelk was verkregen; het aanwezen der nieuwe kerk, ter plaatse waar zij ontstond, bleek na een naauwkeurig en herhaald onderzoek, noch de rust te Kockengen te bedreigen, noch de openbare orde te storen; aan den hinder, dien zij mogelijk kon veroorzaken aan de naburige kerk der christelijke afgescheidene gemeente, was door den pastoor der roomsch-katholijke gemeente afdoend te gemoet gekomen. In dien stand der zaak meende de Regering, en meent zij dit nog, dat zij *en* hare roeping *en* de meest sprekende regelen van regt en billijkheid zou hebben miskend, indien door haar de gevraagde sluiting der kerk ware uitgelokt of bevolen.

Na de uitvoerige blootlegging van den feitelijken loop der onderhavige zaak, durven de ondergeteekenden het oordeel der Tweede Kamer over der adressanten beklag met vertrouwen en gerustheid te gemoet zien.

De Minister van Justitie.
D. DONKER CURTIUS.
De Minister van Binnenlandsche Zaken.
VAN REENEN.
De Minister voor de Zaken der Roomsch-katholijke Eeredienst,
J. A. MUTSAERS.
De Minister voor de Zaken der Hervormde Eeredienst enz.,
A. G. A. VAN RAPPARD.

Men schrijft ons uit Borne:

»In uw Nommer 2585, van Zaturdag den 27 Oktober dezes jaars, waar gesproken wordt, over de pleitrede van den heer Mr. advokaat Meeussen, komt aan het slot voor de volgende volzin, (waar gedoeld wordt op de wet van Prairial XII jaar:) »Dit middel is niet gebezigd in de zaak van Borne, waarom is mij onbekend." Dit is bezijden de waarheid; reeds voor de regtbank van het hof van Almelo is die wet aangehaald, maar met welk gevolg? dit is genoeg bekend. Gaarne had ik dat deze teregtwijzing openbaar werd gemaakt.

Een geacht stadgenoot verzoekt aan het *Handelsblad* in zijne kolommen op te nemen het volgende

Antwoord van een afgestorvene op het onbetamelijk adres van van Poederen c. s. aan de regering der stad Utrecht.

De Duivel had altoos een groot getal van vrienden,
Die namen 't voor hem op, als die hem hartlijk dienden:
De droes is niet zoo zwart als hij geschilderd wordt,
Was 't telkens; — *de arme droes! men doet hem veel te kort*.
Maar, eindlijk, 't blad keerde om; nu mag hij niet meer wezen,
Daar is geen Duivel, foei! wie zou dat onding wezen!
Natuurlijk, heel dat ras, eerst bij hem in de leer,
Deed thands zyn duivlenproef, en wil geen meester meer.

BILDERDIJK, *Krekelzangen*, III 204.

P.S. De liefhebber van Bilderdijks Poëzy kan hier nog by vergelyken *Krekelzangen*, II 116.

Volgens gerucht, heeft de stoomboot der Dordtsche stoomboot-Maatschappij op Londen, in zee eene engelsche vischschuit overvaren, ten gevolge waarvan eenige der opvarenden verdronken en twee personen door de bemanning van gemelde boot gered en te Dordt aangebragt zijn. (*N. R. Crt.*)

Bij eene ministerieele beschikking van den 9den dezer is bepaald, dat op Dingsdag 4 December a. s., in het kiesdistrict Sneek, een lid voor de Tweede Kamer der Staten-Generaal zal gekozen worden, ter vervanging van den heer Huguenin, die zijn ontslag genomen heeft.

Z. M. heeft benoemd tot schoolopziener in het zesde schooldistrikt van Noord-Holland C. van Bommel; tot ridder der orde van den Nederl. Leeuw Mr. F. M. C. Pels Rijcken; tot not. te Maasland J. van der Poort; tot griffier bij het kantonger. te Bolsward M. Weersma; alsmede, op hun verzoek eervol ontslagen als plaatsverv. kantonr. te Amsterdam jhr. mr. C. H. Backer, en te Enkhuizen H. Rijxen Engelsma.

STATEN-GENERAAL.

TWEEDE KAMER.

Zitting van Zaturdag, 10 November.

In deze zitting heeft de kommissie, belast met het onderzoek van de geloofsbrieven van den heer mr. J. B. Bots, bij monde van den heer Nolthenius, verslag gedaan. Zijne geloofsbrieven zijn in orde bevonden, zoodat de kommissie tot zijne toelating adviseert. — Daartoe wordt besloten.

Is ontvangen een koninklijk besluit, houdende magtiging op den voorzitter, om de gevorderde eeden van den heer Bots af te nemen.

Deze wordt binnengeleid, legt de eeden af, en neemt zitting.

Is ontvangen een kon. boodschap, ten geleide van een ontwerp tot wijziging van hoofdstuk II der Staatsbegrooting voor 1855, voor zooveel betreft de subsidien. — Wordt verzonden naar de afdeelingen.

Zijn ontvangen twee adressen tot ondersteuning van het voorstel van den heer Rochussen tot het houden eener enquête nopens den sterken drank. — Verzending aan de kommissie.

De Voorzitter deelt mede, dat door de afdeelingen tot rapporteurs benoemd zijn: 1°. voor het ontwerp tot aanmoediging van den invoer van granen, de heeren Nolthenius, van Eck, Mackaij, van Goltstein en Dirks; 2°. tot wijziging van hoofdstuk IX *b* der Staatsbegrooting voor 1854, de heeren van Reede, Slicher, Anemaet, van Bosse en van Foreest; 3°. tot vaststelling der begrooting van de landsdrukkerij voor 1856 de heeren Bosscha, van Lennep, Anemaet, van der Poel en van Deinse; 4°. tot bekrachtiging van provinciale belastingen de heeren van Reede, Stolte, ten Cate, Hoekwater en Wijbenga en 5°. het ontwerp nopens het gedistilleerd de heeren Wintgens, van Lennep, van Bosse, van Nispen en de Brauw.

De Voorzitter deelt wijders mede, dat gereed zijnde de volgende eindverslagen over de wets-ontwerpen: 1°. tot wijziging van hoofdstuk IV der Staatsbegrooting voor 1854; 2°. tot verhooging van hoofdstuk IV der Staatsbegrooting voor 1855; 3°. nopens de begrooting voor den arbeid der gevangenen voor 1856, en 4°. tot verhooging van hoofdstuk XI *B* der Staatsbegrooting (postkantoor te Amsterdam). De diskussiën over al deze ontwerpen zijn bepaald op aanst. Dingsdag, na afloop der reeds aan de orde gestelde werkzaamheden.

Ook deelt de Voorzitter mede dat de eindverslagen gereed zijn over hoofdstukken I, II, III, IV, IX A, IX B en X, en over de wet op de middelen.

De eindverslagen over de andere hoofdstukken zullen spoedig opgemaakt worden. — Op voorstel des voorzitters wordt besloten de diskussiën over de begrootingswetten voor 1856 te bepalen op aanstaanden Donderdag 15 dezer, 's morgens ten 11 ure.

De vergadering is daarna gescheiden tot aanstaanden Dingsdag 's morgens ten 11 ure.

's GRAVENHAGE, 10 Nov. In deze rezidentie zijn aangekomen en aan het hotel de *l'Europe* afgestapt Z. E. de baron de Bock Hermsdorf, buitengewoon gezant en gevolmagtigd minister van ZDH. den hertog van Nassau bij het Ned. Hof; de kolonel der infanterie Pisto

omende van Middelburg; de baron van Zuylen van yevelt, ontvanger van Zr. Ms. domeinen te Sas van ent; de heer Eduard Hamilton van Londen en de heer onstant Janssens van Antwerpen.

— Binnen weinige dagen zal alhier het licht zien het rste rapport der Staats kommissie, benoemd bij kon. esluit van 29 November 1853, N°. 66, tot het voorellen van maatregelen ten aanzien van de slaven in de ederlandsche koloniën (Suriname) met achttien bijlagen, itgegeven op last van den minister van Koloniën.

— Men heeft een aanvang gemaakt met de overbrenng van het oud archief dat zich op de zolders boven e groote zaal van het Prov. Geregtshof in Zuid-Holland evond, naar het Rijks-archief op het Plein. Dat archief al alzoo eene groote volmaaktheid erlangen, ook in verand met de overbrenging van het koloniaal archief uit msterdam.

— De winter inschrijving ten behoeve van de Nederd.-Herv. Diaconie armen heeft, naar men verneemt, de aanienlijke som opgebragt van *f* 16,412. Ten vorigen jare was het bedrag *f* 14,366. Wanneer men daarbij in aanmerking neemt, dat de diakonie voor het subsidie der tad, ten beloope van *f* 14,380, heeft bedankt, dan doet die meerdere opbrengst veel genoegen, maar moet men och bij voortduring de belangen der armen algemeen dringend aanbevelen, opdat de diakonie voortdurend in staat zij in de behoeften van zoo velen, bij den naderenden win er, te voorzien.

— Natar men verneemt zullen de laatst door den Gemeenteraad alhier vastgestelde verordeningen nopens den accijns op het gemaal en den wijn, met aanmerkingen van wege den minister van Binnenlandsche Zaken, aan den Raad worden teruggezonden. Wat die nopens het gemaal aangaat, moet de minister, naar men verzekert, zwarigheid maken aan de goedkeuring des Konings te onderwerpen de bepalingen, wegens het houden van gestreng toezigt op molens enz., die uit de wet betrekkelijk dien accijns, zijn overgenomen, bepalingen, die voor den gemeente-wetgever niet zijn vastgesteld. De beide verordeningen zullen dus spoedig een nader onderwerp van overweging bij den Raad moeten uitmaken.

— De kommissie uit de haagsche boekhandelaren belast met de zamenstelling van boeken en kunstwerken, bestemd tot eene verloting ten voordeele van het op te rigten standbeeld voor Lourens Janszoon Coster te Haarlem, heeft thans de tentoonstelling dier verzameling gesloten en houdt zich nu bezig met het opnemen van de onderscheidene opvragen van elders om loten ad *f* 1. Afgaande van de plaatsing van het getal loten in 's Gravenhage zelve, dan mag zij zich met een gelukkigen uitslag van hare voorgenomen taak vleijen. Daar te dier stede alleen toch zijn 2 5 van het gecreëerde getal loten reeds geplaatst, terwijl de ontbiedingen van elders van dag tot dag vermeerderen, hetgeen ook geen wonder is, uit aanmerking van de aangeboden kans om voor slechts *f* 1 een zekeren prijs te trekken, die in den regel den prijs van het lot overtreft, ja soms verre te boven gaat.

— Voor den Hoogen Raad der Nederlanden (kamer van burgerlijke zaken) werd op den 25 Oktober ll. bepleit de zaak van den heer H. W. baron van Aylva van Pallandt van Waardenburg en Neerijnen, eischer in kassatie, tegen het bestuur der domeinen, verweerder. Het gold ook in deze zaak een eisch van het bestuur der domeinen tot opvordering van het beheer van vicary goederen, ingesteld tegen den heer van Pallandt, als den tegenwoordigen bezitter en beheerder dier goederen. Het hof in Gelderland had bij het arrest, waartegen kassatie, aangenomen, dat de vikary-goederen, even als alle andere geestelijke goederen, bij de invoering der hervormde godsdienst hier te lande, als *bona vacantia* waren vervallen aan den Staat, die er dan ook ten allen tijde als eigenaar over had beschikt; terwijl, op grond van dat eigendomsregt van den Staat, mede was aangenomen de bevoegdheid van het domeinbestuur tot het instellen dezer vordering. Voor den eischer in kassatie daarentegen werd beweerd, dat de vikary-goederen bij de Reformatie niet zijn toegevallen aan den Staat, gelijk deze er dan ook nimmer als eigenaar over heeft beschikt, maar dat de eigendom steeds is verbleven bij de oorspronkelijke stichters en hunne erfgenamen, die, als kollatoren, tevens hadden het *jus patronatus*, terwijl juist op grond van het hier aangenomen eigendomsregt van den Staat op die goederen de onbevoegdheid van het domeinbestuur tot het instellen dezer vordering werd volgehouden.

Ter regtzitting van den 1 November werden de pleidooijen gevoerd in eene soortgelijke zaak van Jhr. Mr. P. Bouwens van Horssen c. s. betrekkelijk vikarygoederen, gelegen in de heerlijkheid *Horssen*.

In beide zaken werden de middelen van kassatie voorgedragen door de advokaten Mrs. J. G. Rochussen en F. C. Donker Curtius, en bestreden door Mrs. A. J. Clant en J. C. Faber van Riemsdijk. De konklusie van den heer prok. generaal is bepaald op 13 December e. k.

DELFT, 10 Nov. Heden zijn de prijzen der kaas geweest: *f* 23 à *f* 25.50 per 100 Ned. ℔.

HOORN, 8 Nov. Op de markt alhier werden 242 stapels kaas aangevoerd, wegende te zamen 61,821 Ned ℔. Prijs kleine *f* 30,50, kommissie *f* 30.25, middelbare *f* 30.50.

ARNHEM, 10 Nov. De gemeenteraad heeft in zijne heden gehoudene zitting met 10 tegen 7 stemmen, besloten om de belasting op het gemaal, bij kollekte geheven wordende, te behouden.

WAALWIJK, 9 November. De najaars beestenmarkt van heden heeft weder meer dan aan de verwachting voldaan, zoodat er nu tusschen de van ouds vastgestelde en de nieuw bijgevoegde markten bijna geen verschil meer bestaat. Ook nu was de aanvoer van vee, vooral jong, groot, en de handel in vette en kalfbeesten zeer willig. De prijzen zijn echter elken marktdag minder, vooral van het jonge vee, dat om de duurte van het hooi (*f* 17.50 à *f* 18.50 de 500 Ned. ℔) tegen elken prijs van de hand gedaan wordt. Enkele partijen aardappelen zijn mede verkocht voor *f* 2.80 tot *f* 4 de mud.

Men leest in de Tweede Editie van *Amst. Courant:*

ROTTERDAM, 12 Nov. Een felle brand woedt op dezen oogenblik alhier, in een pakhuis in verfwaren in de Bierstraat, toebehoorende aan de firma Tollens en C°. Reeds hebben de vlammen de belendende perceelen aangetast. De brandweer is ijverig bezig ter blussching en zoo mogelijk de uitbreiding der ramp te voorkomen.

HAMBURG, 11 November. Berigten uit Warschau van eergisteren, alhier ontvangen, melden dat in het hoofdkwartier aldaar met zekerheid werd verhaald, dat de keizer van Rusland op zijne terugreis van Odessa naar Petersburg, de vesting Michaelgrod en het hoofdkwartier en de wapenplaats Kiew zal bezoeken.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

PARIJS, 10 Nov. De *Jourdain* is te Marseille aangekomen met berigten uit de Krim tot 27 Oktober en uit Konstantinopel tot 1 Nov.; deze berigten houden het volgende in:

De admiraal Lyons is te Konstantinopel aangekomen, de admiraal Bruat werd er tegen 10 November verwacht. De vloot zou eerstdaags zeilen; alleen de *Napoleon* en de *Wagram* zouden in de Zwarte Zee blijven, terwijl eenige stoomschepen den Dnieper zullen bewaken, en de gemeenschap tusschen Kherson en Nicolajef beletten.

— De *Moniteur* bevat een dekreet, dat den heer de Morny herbenoemt als voorzitter van de wetgevende vergadering voor het volgend jaar.

De expeditie naar den hoogen Belben is in haar eerste stelling terug gekeerd, daar zij op ongebaande vlakten en uitgestrekte moerassen gestuit was; overal werden toebereidselen voor de overwintering gemaakt en talrijke konvooijen brengen voor de troepen winterkleederen en huisvesting aan.

Het leger te Eupatoria is met het korps van generaal Bazaire versterkt, die te Kinburn slechts 3000 man heeft achtergelaten.

De Sultan heeft bevel gegeven om uit Azië levensmiddelen naar Konstantinopel over te brengen. De uitvoer zal weldra verboden worden, daar de duurte steeds toeneemt.

— De *Patrie* deelt de volgende korrespondentie uit St. Petersburg mede, gedagteekend van 1°. November: De admiraal Bertch, een der oudste bevelhebbers van de russische marine, is afgezet; hij voerde het opperkommando van de havens en vloten in de Zwarte zee, en bekleedde de waardigheid van gouverneur-generaal der vestingen Sebastopol en Nikolajef. Deze gebeurtenis heeft hier een sterken indruk te weeg gebragt, en hoewel men de ware drijfveeren van dit besluit niet weet, wordt het toch algemeen aan den groot-admiraal prins Konstantijn toegeschreven; het schijnt dat de plannen van Bertch en die van den grootvorst over het verdedigingsstelsel van Nikolajef en de oevers van den Bug dikwijls zeer uit een liepen. Men voegt er bij, dat toen de Keizer de slechte konstruktie van de nieuwe werken te Nikolajef persoonlijk in oogenschouw nam, hij de oorzaak van het kwaad aan den admiraal Bertch toeschreef. De laatste moest dan ook, zoo als uit zijne betrekking van bevelhebber der havens voortvloeide, het opzigt over de nieuwe werken houden, en prezideerde zelfs de kommissie, die ze had aanbesteed. De Keizer heeft een onderzoek ingesteld naar de handelingen dier kommissie en die der aannemers van deze uitgebreide werken, waaraan reeds onnoemlijke sommen besteed zijn. Dit onderzoek zou, naar het gerucht wil, tot de ontdekking van verschillende schandelijke feiten geleid hebben, waarbij verscheidene legerhoofden en administrateurs der marine betrokken moeten zijn.

— Men leest in den franschen *Moniteur:*

»Uit een bij den minister van Marine en Koloniën ontvangen berigt blijkt, dat de opperbevelhebber der fransche vloot in de Zwarte zee, in overleg met den engelschen admiraal, den 20 November had vastgesteld als het tijdstip van terugkeer der onzijdige schepen die in de Zwarte zee zullen binnenkomen, ten einde te voorkomen dat het ijs hen niet overvalt en hen den geheelen winter ophoudt, daar de russische scheepvaart den 15 November een einde neemt. De toegang tot den zee van Azoff zal, te beginnen met 20 November, aan de handelschepen ontzegd zijn."

— De *Semaphore* berigt, dat de heer Ferdinand de Lesseps en de leden der kommissie, belast met het onderzoek van het ontwerp tot kanalizatie van de land-engte van Suez, zich den 8en te Marseille op den *Osiris* zouden inschepen, om zich over Alexandrië naar de plaats van dat werk te begeven."

— De regtbanken straffen de vervalsching van levensmiddelen met de grootste gestrengheid. De regtbanken van de Seine, van Caen, van Tours en andere plaatsen hebben verleden week een aantal veroordeelingen uitgesproken tegen korenmakelaars, bakkers, slagers, wijnkoopers enz.

ENGELAND.

LONDEN, 10 Nov. Het jaarlijks banket van den Lord-Mayor heeft gisteren plaats gehad; volgens gebruik waren de ministers en de buitenlandsche gezanten tegenwoordig.

Lord Palmerston sprak een oorlogzuchtige en nadrukkelijke rede uit. Engeland, Frankrijk, Sardinie en Turkije, zeide de minister, zijn sterk genoeg om zonder iemands hulp de worsteling ten einde te brengen, en zullen dan eerst het zwaard opsteken, als zij het doel bereikt hebben, dat zij zich hebben voorgesteld.

De heer de Persigny zeide dat Napoleon I altijd met leedwezen de antipathie tusschen Engeland en Frankrijk gezien had; deze is nu verzoend, en Engeland en Frankrijk schrijden hand aan hand vooruit om het geluk en de rust van Europa te waarborgen.

Toen Lord John Russell opstond, werd hij met gesis en gefluit — hier en daar met bravos begroet. Hij sprak eenige woorden, die men te midden van dit geweld slechts half kon verstaan, over de benoeming van de nieuwen lord Mayor, den heer Salomons.

— De brieven uit de Krim brengen niet den minsten indruk te weeg; men slaat er ter naauwernood meer acht op, want het publiek heeft er eindelijk weerzin in, om de lange kolommen te lezen, die geen feiten behelzen, en toch met allerlei grootspraak opgevuld zijn. De *Times* maakt hierop eene uitzondering; zijne korrespondentiën worden nog al met belangstelling ontvangen om de stichtelijke bijzonderheden, die hij aangaande de soberheid der engelsche soldaten mededeelt. Hij, die deze dappere apostelen der beschaving eenigsins van nabij kent, weet dat zij een levendige geestdrift voor whisky gevoelen, en dat zij vooral daarom wenschen te overwinnen, omdat er na de overwinning drank wordt uitgedeeld. Het schijnt dat het gouvernement over deze zaak zich verontrust, doch geen middel weet om dit kwaad uit te roeijen, te minder daar zij, die het moesten tegengaan, er juist het voorbeeld van geven.

— De *Morning-Herald*, bij wien de oude britsche trots nu en dan nog bovenkomt, geeft een artikel bij gelegenheid der zending des generaals Canrobert naar Stockholm; wij deelen het slot er van mede, waarin de afgunst op Frankrijk duidelijk doorstraalt: »Wat het doel der zending van den generaal Canrobert betreft, wij juichen het toe, maar wij hebben het regt om ter zelfder tijd te vragen: waarom alle groote en wenschelijke maatregelen in de oorlogsquæstie aan Frankrijk alléén worden overgelaten.

»Toen de strijd begon waren Engeland en Frankrijk op denzelfden voet van gelijkheid, maar wij hebben onze rol niet trachten vol te houden, noch in den raad, noch in het veld, wij willen alle feiten niet opsommen, die ons tot verwijt zouden kunnen versterken; wij vragen alleen, waarom heeft men deze gelegenheid om ons verbond te bevestigen laten ontsnappen.

»Het engelsche volk dat zijn laatste shilling aan den oorlog ten offer wil brengen, heeft het regt om over de zwakheid van het gouvernement te klagen; de eer van Engeland schijnt onze ministers onverschillig. Zij gaan mede op het sleeptouw der fransche Regering. Wij hebben den oorlog te zamen aangevangen; wij wenschen dat hij worde voortgezet op den voet der strikste gelijkheid. Wij meenen daarmede niet dat wij evenveel troepen als Frankrijk naar het slagveld moeten zenden, want dit zouden wij niet kunnen, maar het komt er op aan dat Engeland zijn ouden rang onder de natiën behoude, en zich overal late gelden als zijn invloed en zijn gezag gehandhaafd worden moeten."

Voorts meldt dit blad uit Berlijn dat de pruissische vredes partij den geällieerden mogendheden niet gunstig is, en dat Beijeren en Saksen als bemiddelaars tusschen de oorlogvoerende partijen zouden optreden. Het bezoek van graaf von der Pforten en van den heer de Beust te Parijs zou vredesonderhandelingen ten doel hebben gehad, maar de Keizer heeft hunne voorstellen niet aangenomen; de vrees dat Zweden tot het westersch verbond zou toetreden, heeft veel invloed op de voornemens van Rusland uitgeoefend.

DUITSCHLAND.

WEENEN, 9 Nov. De oostenrijksche dagbladen houden vol dat er binnenkort vredesonderhandelingen te verwachten zijn en schrijven aan de fransche regering vooral eene verzoenende en gematigde denkwijze toe, zonder echter deze beweringen met feiten te staven. Men zal weldra zien, zegt de *Oester-Zeitung*, dat ten gevolge van de door den heer de Bourqueny medegebragte instruktiën, het parijsche kabinet voornemens is om de voorstellen tot bemiddeling in overweging te nemen, die onze regering zal aanbieden, na zich vooraf met Rusland te hebben verstaan.

De bevoegde regterlijke overheid te Berlijn, heeft geene genoegzame aanleiding gevonden, om den gewaanden prins van Armenië gevangen te houden; die persoon zal vermoedelijk aan Nederland worden uitgeleverd.

Van eene andere zijde wordt gemeld, dat de geruchten, die de onschuld van dien persoon betoogden, op hoegenaamd geen grond rusten.

— In een Weener dagblad las men dezer dagen het volgende in zwarte randen omvatte doodberigt:

»Het heeft den Heere behaagd onze eenig geliefde, teeder verzorgde dochter en zuster, de bloeijende *Zwarte Zee-Vloot*, uit dit oppervlakkig bestaan naar eene andere grondelooze wereld af te roepen. Haar laatste uitgang was het bekende bal bij Sinope, waar zij zonder moeite groote veroveringen maakte en alles in vuur en vlam zette. Sedert dien tijd was zij lijdende en haven-legerig. Nu en dan schoot haar iets in de zijde en zij leed groote smarten. Eindelijk bekwam zij eene vrijwillige waterzucht, waarbij zich een brand paarde, welke aan haar treurig leven een spoedig einde maakte. Haar te Kroonstad vertoevende zuster *Baltica*, verkeert helaas! evenzeer in slechten toestand en is niet in staat hare vertrekken te verlaten. De wreede staatkunde wilde, dat de beide zusters, die het innigste verlangen koesterden om elkander de hand te reiken, zich nooit zouden zien. Maar hetzelfde lot vereenigde hare gevoelens ook in de verte. Moge het water haar ligt zijn! De onmondige nakomelingen van haar, die reeds verdwenen is, welke zich te Nikolajeff bevinden, worden aan de liefderijke deelneming van alle vrienden in Rusland, Pruissen en Duitschland aanbevolen! Om iets meer deelneming verzoeken

De Ontroostbare Nageblevenen."

STADSNIEUWS.

BURGERLIJKE STAND.

AMSTERDAM, 12 November.

OVERLEDEN (3 Nov.): J. H. Jurriaans, 52 j. — (6 Nov.): J. Hagen, 27 j. - A. C. Christoffels, 72 j. - F. S. Drijfhout, 66 j. - D. S. Docen, 82 j. - H. S. Bing, 70 j. — (7 Nov.): L. J. Craandijk, geb. Weyland, 61½ j — (8 Nov.): J. H. Reiger, 3 j. - H. Op den Oort, wed. L. Rijfkogel, 71 j.

HANDELSBERIGTEN.

AMSTERDAM, 12 November.

De prijzen der KOFFIJ, zijn thans als volgt aan te nemen: MOCHA 60 a 65 cts. — JAVA bruin 42 a 43 c., geel 39 a 40 c., geelachtig 36 a 38 c., blank 34 a 35 c., fijn groen en blaauw 35 a 38 c., groen 32 a 33½ c., groenachtig 32½ c., ordinair 32 c., gemeen 30½ a 31 c — PADANG 32 a 35 c. — FABRIJK 33 a 35 c. — ST. DOMINGO 29 a 30 c. — BRAZIL, goed ordinair 27½ a 28½ c., ordinair 26 a 27 c., gemeen 23½ a 25½ c. — LAGUAYRA, PORTORICO, HAVANA, CUBA, middel en fijn 35 a 37 c., goed ordinair 33 a 34 c., ordinair 30 a 32 c. — TALAGE 20 a 29 c.

ANTWERPEN, 10 Nov. *Cacao* stijgende. Al wat disponible was werd gisteren en heden opgekocht; van St. Domingo zijn ca. 200 balen verkocht van 31 a 32½ c. Entr. en eenige partijen Trinidad a 38 a 39. Onze geheele resteerende voorraad bestaat uit 70 balen St. Domingo.

Koffij. Met zeer geanimeerde markt en prijzen hooger op de gunstige berigten van Londen; ca. 1500 balen Braziel en ca. 3000 bn. St. Domingo zijn verkocht.

De *Graanmarkt* blijft zeer vast voor alle soorten; Salonica Tarwe werd heden weder met *f* 18½ betaald.

Suiker. Met gevolgde vraag. Van *Ruwe* zijn 182 kn. Havana ex *Quintin Metsys* verkocht.

In veiling zijn verkocht 134 kn. geconfijte *Gember* van fcs. 28½ a 30 in Entr. per kist en 159 kn. fijne *Fruit* bedongen fcs. 7 a 14 per kist Entr.

LONDEN, 10 November. *Suiker.* Op levering werden eenige partijen gedaan tot vorige prijzen; de kleine voorraad belet eene prijsverlaging. *Geraffineerd* gesouteneerd, doch weinig omgezet; de voorraad is beperkt en bruine Lompen zijn niet onder 75 s. te koop.

Koffij. Voor Native Ceylon bestaat levendige vraag en prijzen hebben op nieuw eene verhooging ondergaan; de markt blijft ferm, men betaalde 54 s. 6 d. a 55 s. Plantation zeer gewild en werd met eenig avans betaald.

Lijnolie gesouteneerd op 43 s. — *Cocosolie* vast op 50 s. voor Ceylon en 51 s. voor Cochin.

LIVERPOOL, 9 Nov. *Katoen* Deze week zijn ca. 77000 b. omgezet waarvan 52000 voor de inlandsche spinnerijen, 7000 voor Export. en 17000 op spekulatie. Voor de Amerik. soorten beneden 5½ d. waard, zijn prijzen ⅛ d. vooruitgegaan en ⅛ d. voor de betere kwaliteiten. Fair Georgia op 6½ d. genoteerd. Voorraad 426,000 balen. tegen 629,668 bn. in het vorige jaar. Heden tot volle prijzen 10,000 balen gedaan.

PRIJS-COURANT DER EFFEKTEN.

	pCt.	9 NOV. 4½ u. gebl.	10 NOV.	4½ u.	gebl.
Nederl., Werkel. Schuld à	2½	62 9/16	62⅝ à	62 11/16	
Dito Dito	3	74⅛	74	74⅛	
Dito Dito	4	92 3/16	92⅛	92 11/16	
O. I. Leening 1844	4				
Amortisatie	3½				
Handel-Maatschappij	4½				
Aand. Arnh. Spoorweg	4½	100			
Dito Hollandsche dito					
Obligatiën	4½				
Maatschappij van Weld.	4				
Aand. Ned. Bank.					
België, Certifikaten	2½				
Dito *Rothschild*	2½	50¼	50⅜	50½	50½
Frankrijk, Obligatiën	3				
Spanje, Onbep. Stukken	1¼	19 11/16	19⅝	19 13/16	19⅝
Nieuwe	3	38 5/16			
Binnenlandsche	3	33	33	33⅛	33⅛
Cert. Coup. Sp. Com.		4½			
Amortisable Schuld		6	6	6 1/16	
Portugal, te Londen	3	40⅛	40 5/16	40 5/16	40 5/16
Dito Uitgestelde					
Rusl., bij *Hope en C°.*	5	101⅜			
Dito A°. 1828—1829	5	100¼	100½		
Negot. 1831 en 1833	5				
Nieuwe Engelsche	4½	86⅛			
Negot. 1840	4	75⅛	74⅞	75	74⅞
Dito *Stieglitz*	4	74⅛	74		
Dito Nieuwe	4				
Certifikaten te Hamburg	5				
Inschr. op 't Grootboek	6				
Dito Certifikaten	6	57⅛			
Polen, Obligatiën	4				
Aandeelen 1835					
Oostenrijk, Metalliek	5	63⅜	63 5/16	63 5/16	
Dito Nationale	5	66½	66 5/16	66⅜	66 5/16
Dito 1847	2½	32 5/16	32¼	32 5/16	
Dito 1851 en 1852	2½	32 5/16	32¼	32 5/16	
Dito Nieuwe	5	73	72¾	72¾	
Dito 1854	5	73	72¾	72¾	
Weener Bank	5				
Dito	4				
Aand. met Loting fl. 250	*f*				
Nieuwe dito 1854			267		
Pruiss. Aand. 1854	3½		194¼		
Amerika, Bank-Aktiën Cert.					
Dito Orig.					
Napels, Cert. bij *L. en B.*	5				
Sardinië, te Londen	5				
Denemarken, dito	3				
Louisiana, te Londen	5				
Brazilië	5	98¼			
Dito 1843	5	97¼			
Mexiko, te Londen £ 100	3	18⅛	18⅛		
Dito Onbepaalde	3	18½	18⅜	18 7/16	
Peru	4½				
Grenada, dito à £ 100	2½	18 1/16	18	18 1/16	
Dito Uitgestelde			6 13/16	6⅛	
Ecuador		3⅛	3⅛		
Venezuela, te Londen	4½				
Dito Uitgestelde	1½	11⅛			
Grieken. Bt. à £ 100	5				

5 pCt. Stieglitz 80⅜; Gren. onb. 18, 1/16; O. B. A. *f* 1000.

Bij geringe handel was de markt naganoeg als gisteren.

Koers van het Geld: Beleening 4 pCt., Prolongatie 4½ pCt. Diskonto 4 pCt.

Wisselkoers.

Parijs	2/m.	*f* 55½	Livorno	2/m	*f* 28⅞
»	zigt	» 56	Napels	»	» 86
Bordeaux	2/m.	» 55½	Petersburg	»	» 1 66
»	zigt	» 55¾	Weenen	6 w.	» 30¾
Madrid	3/m.	» 243	Augsburg	»	» 35⅛
Cadix	»	» 243	Frankfort	»	» 98¾
Seville	»	» 240	Hamburg	2/m.	» 34⅞
Bilbao	»	» 241	»	zigt	» 35 1/16
Lissabon	»	» 41½	Londen	2/m.	» 11,67½
Porto	»	» 41½	»	zigt	» 11,82½
Genua	2/m.	» 45½	Rotterdam		» ⅛

BUITENLANDSCHE BEURZEN.

PARIJS, 10 Nov. Fransche 4½ pc. 90.25; 3 pc. 64.85; 3 pc. Spanje 36½; id. 1¼ pc. 20½; 4½ pc. Met. 81; Rom. Leen. 88½.

LONDEN, 10 Nov. Consols 88⅜, 3 pc. Spanje buitenl. 35, 1 pc. dito 19⅞; Comité-Bewijzen 4⅜; Passive. 6. 5 pc. Rusl. 95½; 4½ pc. dito 86; 4 pc. Holl. 93½; 2½ pc. id. 63½; 5 pc. Sardinië 85 Brazilië 99; 4½ pc. Peru 75; Gren. uitg. 6⅞; id. werk. 19⅞; 3 pc. Mexiko 19½; Turkije —; 4 pc Portugal 44; Ecuador 4⅜; Wissel op Amst. —.—.

WEENEN, 10 Nov. Met. 5 pc. 74⅞; id. 4½ pc. 65⅛; Bank-Aktien ——; Wissel op Londen 11.4, Amst. —— ; Parijs 132⅛. Goud 18⅞; Zilver 14; Nieuwe Leening —.

BERLIJN, 10 Nov. 3½ pc. Pr. Staatsch. —; 5 pc. Rusland 95⅛; id. 4½ pc. —; Wissel op Londen 2/m. 6 Th. 20½; Parijs 79 1/12; Amst. —; Weenen 143⅜; Petersburg 97⅛.

HAMBURG, 10 Nov. Spanje 3 pc. 30½; id. 1 pc. 18⅜; Rusl. 5 pc. —; 3 pc. Mexikanen —; 5 pc. Sardinië —; Wissel op Amst. —.—; Londen kort —.—; Weenen —.—.

FRANKFORT, 10 Nov. 5 pc. Met. 65⅛; 1 pc. Spanje binnenl. 19⅝, id. 3 pc. 32⅛; Wissel op Londen 3/m. ——; Parijs —; Weenen —; Amsterdam —.

SCHEEPSTIJDINGEN.

BINNENGEKOMEN:

TEXEL, 10 Nov. Barken, Havana Packet, Havana. — 11 Nov. De Jong, de 2 Gezusters, Yarmouth.

BROUWERSHAVEN, 10 Nov. Visser, Jeanette, Batavia [illegible] Rotterdam.

VLISSINGEN, 9 Nov. Londt Hzn., Joannes Albertus, Akyab.

UITGEZEILD:

HELVOET, 10 Nov. Kramer, Ouderkerk aan den Amstel, Batavia. - Lerflang, Stella Maris, Akyab. — 11 Nov. Vis, Rotterdam, Batavia.

RIVIER-VAART.

AMSTERDAM, 12 November in lading naar:

Keulen	H. Berns,, Colln N°. 13.
Keulen & Coblentz	J. Grenshauser, die Gebruder.
Manheim	J. M. Kimpel, die Harmonie.
Mainz	J. B. Hartman, Mainz N°. 3.
Weesel	F. Beijer, Wilhelmina.
Dusseldorp & Neus	C. J. Haasters,, Niederrein N°. 9.
Urdingen	J. D. Keuter, Jonge Arend.
Duisburg	E. Hilger, Eendragt.

Rijnhoogte ARNHEM 9 Nov. 1 el 66 duim.
KEULEN 11 „ 7 vt. 8 „

Advertentiën.

(1521) Heden overleed in den ouderdom van bijna 53 jaren, na voorzien te zijn van de Heilige Sacramenten der stervenden, mijn geliefde Echtgenoot, JOHANNES GERHARDUS LOOMEIJER, diep betreurd door mij, mijne eenige dochter en verdere bloedverwanten.

WIERINGEN, 5 November 1855.
M. ALBERS,
Wed. J. G. LOOMEIJER.

Eenige Kennisgeving.

(1517) Den 7 November overleed te Keer en Cadier in den ouderdom van ruim 48 jaren, de Zeer Eerwaarde Heer Pastoor JOANNES ANTONIUS VAN GULICK, na de HH. Sacramenten der stervenden ontvangen te hebben.

Uit aller naam,
J. F. VAN GULICK.

Dient deze tot algemeene bekendmaking aan alle vrienden.

(1516) Voor de veelvuldige bewijzen van deelneming bij ons Huwelijk betoond, betuigen wij bij deze onzen hartelijken dank.

ROTTERDAM, 9 November 1855.
B. M. SCHREIJER,
C. H. SCHREIJER,
VAN LIER.

Algemeene kennisgeving.

(1520) De ondergeteekenden achten het van hunne pligt langs dezen weg openlijk hunnen hartelijken dank te betuigen voor de buitengewoon vele en liefderijke diensten en bereidwillige hulp, hun verleend bij den noodlottigen brand, in den nacht van Donderdag op Vrijdag den 9 dezer.

A. en G. BUTTI,
Firma BUTTI & ZONEN.
Vijgendam.

Architect **B. M. SCHREIJER is Verhuisd** van de Hoofdsteeg naar de Korte Hoogstraat, Wijk 5, N°. 295.
ROTTERDAM, 8 November 1855. (1518)

Horologiemakers.

Ten spoedigste wordt gevraagd, een **Horologiemaker**, van de R. K. Godsdienst, en van goede getuigschriften voorzien, tegen goed salaris, kost en inwoning. Adres *franco* brieven onder lett. P. G. bij den Boekhandelaar J. H. SOMMER te Doesborgh. (151[illegible])

(1514) Ter uitbreiding eener reeds gevestigde en winstgevende en het oprigten eener **Tweede Affaire** in de provincie Utrecht, wordt gevraagd: een zeer [illegible] **Persoon**, als **COMPAGNON**, welke **Vier** [illegible] **Duizend Gulden** kan bijdragen. Kennis van handelszaken is goed, doch geen vereischte.

Adres brieven *franco* onder letter X bij den Boekhandelaar C. L. VAN LANGENHUYSEN.

Te Amsterdam bij C. L. VAN LANGENHUYSEN, Drukker en Uitgever.